

Beletrik

digitální knihy jednoduše do kapsy

Cílem projektu Beletrik je zpřístupnit služby digitálních knihoven pro zrakově postižené širšímu okruhu potenciálních uživatelů z řad nevidomých a slabozrakých prostřednictvím mobilních telefonů s hlasovým výstupem.

Úvod

Jedním ze zásadních problémů, se kterým se zrakově postižení potýkají od nepaměti, je přístup k běžným tištěným textům. Díky dlouholeté a systematické práci občanských sdružení, neziskových organizací či univerzitních center, věnujících se pomoci nevidomým a slabozrakým, je dnes zrakově postiženým velké množství textů k dispozici v digitální podobě a lze je číst za pomoci počítačů s hlasovým či hmatovým výstupem.

Projekt Beletrik si klade za cíl zprostředkovat nabídku stávajících digitálních knihoven i uživatelům, kteří dosud – z různých důvodů – mají pouze malé zkušenosti s prací na počítači, a zároveň nabídnout zajímavé a nové možnosti i pro zkušenější uživatele, kteří již služeb knihoven aktivně využívají.

Beletrik je projektem dlouhodobým – jeho koncepce vznikala několik let a nyní dospěl do fáze realizace. Jednotlivé etapy projektu – pracovně označované jako „kapitoly“ – jsou detailně popsány níže.

Kapitola 1

Nový český hlasový syntezátor s hlasy Jirka, Iva a Honza

Pro potřeby projektu Beletrik byl na mobilní platformu Symbian Series 60 3rd Edition převeden nový český hlasový syntezátor z díly Jiřího Mojžíška. Pod označením Galop TTS je tento syntezátor zároveň možné použít s odečítacím programem Mobile Speak (verze 3.82 či novější).

Termín vydání: září 2009

Cena: ZDARMA pro uživatele odečítacího programu Mobile Speak, oficiálně zakoupeného v České republice prostřednictvím firmy GALOP – instalační soubor k dispozici na www.beletrik.cz.

Kapitola 2

Přehrávač Beletrik

Základní součástí projektu Beletrik je softwarová aplikace, umožňující jednoduché a pohodlné čtení textových souborů na mobilních telefonech s operačním systémem Symbian Series 60 3rd Edition, které již dnes používají stovky zrakově postižených. Přehrávač Beletrik využívá nový hlasový syntezátor zmíněný v předchozí kapitole, jeho ovládání je velice intuitivní a disponuje řadou velice praktických funkcí – namátkou můžeme zmínit například automatické ukládání pozice v textu pro všechny rozečtené soubory, nezávislé nastavení mluvčího a rychlosti či výšky řeči pro každý ze souborů nebo rychlý přístup do historie souborů. Samozřejmostí jsou rovněž bohaté možnosti pro pohyb v textu – pohybovat se lze po písmenech, po slovech, po větách, po odstavcích či po záložkách, které si uživatel může během čtení sám definovat.

Termín vydání: srpen 2010

Cena: ZDARMA pro uživatele ozvučených mobilních telefonů, zakoupených u firmy GALOP – instalační soubor a podrobnosti k dispozici na www.beletrik.cz.

Kapitola 3

Snadný přístup k textům v digitální podobě

Možností dosud nezmíněnou, avšak pro projekt Beletrik klíčovou, je snadný přístup ke službám digitálních knihoven pro zrakově postižené přímo z prostředí aplikace Přehrávač Beletrik, popsané v předchozí kapitole. Přímo z mobilního telefonu s aktivním internetovým připojením je možné jednoduchým formulářem vyhledat požadovanou knihu, časopis či jiný text v databázích všech knihoven a středisek, zapojených do projektu Beletrik, a je-li uživatel registrován v knihovně, nabízející daný text, tj. má danou knihovnou přiděleno své uživatelské jméno a heslo, může si vyhledaný text rovnou do mobilního telefonu stáhnout a okamžitě začít číst.

V rámci pilotního provozu jsou nyní dostupné texty z Knihovny digitálních dokumentů SONS ČR, knihovny Centra TEREZA FJFI ČVUT a dále několik desítek knih, zpřístupněných volně na internetu Městskou knihovnou v Praze.

Termín vydání: srpen 2010

Cena: Aplikace Přehrávač Beletrik včetně služby vyhledávání v knihovnách je pro uživatele ozvučených mobilních telefonů, zakoupených u firmy GALOP, k dispozici ZDARMA. Datové přenosy mohou být zpoplatněny dle tarifu mobilního operátora.

Kapitola 4

Ještě více knih

Ačkoliv počet titulů, okamžitě kdykoliv dostupných pomocí Přehrávače Beletrik, již nyní přesahuje 18 tisíc, rádi bychom do projektu postupně zapojili i další instituce, nabízející digitalizované texty pro nevidomé, které budou mít zájem se na projektu

spolupodílet. Zároveň též plánujeme rozšiřovat i databázi knih volně dostupných na internetu, která je pod názvem „Knihovna Internet“ součástí Beletriku.

Předběžný termín vydání: průběžně

Kapitola 5

Ještě více možností

Oficiálním vydáním verze 1.0 naše práce na Přehrávači Beletrik rozhodně nekončí, naopak. Na základě připomínek uživatelů plánujeme vylepšovat funkce stávající i přidávat funkce nové, zvažována je i podpora dalších systémů či formátů textů. Určitě uvítáme i další náměty, připomínky či postřehy z praxe – psát můžete na adresu podnety@beletrik.cz. *Všechny podněty jsou pro nás přínosem, ale předem upozorňujeme, že patrně nebudeme moci jednotlivě odpovídat na každou ze zpráv zaslanych na uvedenou adresu. Děkujeme za pochopení.*

Předběžný termín vydání: nebyl dosud stanoven

Závěr

Projekt Beletrik je vyvíjen a financován firmou GALOP, významným tuzemským dodavatelem elektronických kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené (blíže na www.galop.cz). Aktuální informace o projektu Beletrik najdete vždy na webu www.beletrik.cz, případné dotazy můžete posílat na adresu dotazy@beletrik.cz.